

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2015. január 22. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt I.rendű vádlott ÉS TÁRSAI ellen indított büntetőügyben a **Kecskeméti Törvényszék** 2013. október 4. napján kihirdetett **10.B.177/2012/157.** számú ítéletének fellebbezések folytán felülbírált részét

m e g v á l t o z t a t j a :

I. rendű vádlott cselekményeit

társtettesként elkövetett emberölés büntettének [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c), d) és f) pont],

2 rendbeli löfegyverrel visszaélés büntettének [1978. évi IV. törvény 263/A. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulata],

2 rendbeli közvetett tettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] és

lopás vétségének [1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés 1. fordulata] **minősíti.**

II. rendű vádlott cselekményeit

társtettesként elkövetett emberölés büntettének [Btk. 160 § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c), d), és f) pont]

foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büntettének [Btk. 165. § (3) bekezdés 1. tétel, (1) bekezdés] **minősíti.**

II. rendű vádlott a szabadságvesztés büntetésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

III. rendű vádlott cselekményeit

bűnsegédként elkövetett emberölés büntettének [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és f) pont] és

bűnpártolás büntettének [Btk. 282. § (1) bekezdés b) pont, (3) bekezdés b) pont]

minősíti.

III. rendű vádlott a szabadságvesztés büntetésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

IV. rendű vádlott cselekményét

társtettesként elkövetett emberölés büntettének [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c), d) és f) pont] **minősíti.**

IV. rendű vádlott a szabadságvesztés büntetésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A Kecskeméti Törvényszék bűnjelnyilvántartásában Bny.34/2012/64. tételszám alatt kezelt bűnjel lefoglalásának megszüntetésére és megsemmisítésére vonatkozó rendelkezést **mellőzi,**

a 82., 83. és 84. tételszám alatt felvett bűnjelek **lefoglalását megszünteti, és a megsemmisítésüket rendeli el,**

a 8., 9., 11., 12., 15., 19., 23., 31., 36., 37. és 38. tételszám alatt kezelt bűnjelek visszatartására vonatkozó rendelkezést **mellőzi és kiadni rendeli** I. rendű vádlott részére,

a 14., 16., és 30. tételszám alatti bűnjeleknek az **iratokhoz csatolását,**

a 18. tételszám alatti bűnjel **megsemmisítését** rendeli el.

Egyebekben az elsőfokú ítélet fellebbezések folytán felülbírált részét **helybenhagyja** azzal, hogy az ítéletet a 2013. október hó 4. napján megtartott tárgyalás alapján tekinti meghozottnak.

Mellőzi a vádlottak személyi adatai közül a fogvatartás helyének tartózkodási helyként való feltüntetését.

II. rendű, III. rendű és IV. rendű vádlottat szabadságvesztésre ítéltnek tekinti, amelyet fegyházban kell végrehajtani.

(törvényes örökös neve) törvényes örökös lakóhelyének címe: (Település, utca, házszám),

(egyéb érdekelt neve) egyéb érdekelt lakóhelyének címe: (Település, utca, házszám).

A vádlottak által egyetemlegesen fizetendő bűnügyi költség összege **helyesen** 2.113.494.-(kettőmillió-egyszáztizenháromezer-négyszázkilencvennégy) forint,

I. rendű vádlott által külön fizetendő bűnügyi költség helyesen 2.708.672.-(kettőmillió-hétszáznyolcezer-hatszázhetvenkettő) forint,

a IV. rendű vádlott által külön fizetendő bűnügyi költség összege pedig helyesen

494.782.-(négy száz kilencvennégyezer-hétszáznyolcvankettő) forint.

A vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésükbe **beszámítja**.

Kötelezi IV. r. vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült 125.095.- (egyszázhuszonötezer-kilencvenöt) Ft bünyügyi költség megfizetésére az államnak, a Kecskeméti Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

Az elsőfokú bíróság I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett emberölés bűntettében [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), b), d), f) pontja], 2. rb. lőfegyverrel visszaélés bűntettében [1978. évi IV. törvény 263/A. § (1) bekezdés a) pontja], 2. rb. közokirat-hamisítás bűntettében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pontja] és kifosztás bűntettében [1978. évi IV. törvény 322. § (1) bekezdés b) pontja].

Ezért I. r. vádlottat - halmazati büntetésként - életfogytig tartó fegyházbüntetésre és mellékbüntetésül 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Megállapította, hogy I. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

A kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte az I. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt.

Az I. r. vádlott ellen 2. rb. társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás bűntette [Btk. 274. § (1) bekezdés c) pont], 5. rb. bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége [Btk. 276. §], valamint tiltott pornográf felvétellel visszaélés bűntette [Btk. 204. § (1) bekezdés] miatt indult eljárást megszüntette.

II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett emberölés bűntettében [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), d), f) pontja], foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűntettében [1978. évi IV. törvény 171. § (3) bekezdés I. fordulat] és 2. rb. lőfegyverrel visszaélés bűntettében [1978. évi IV. törvény 263/A. § (1) bekezdés a) pontja].

Ezért II. r. vádlottat - halmazati büntetésként - 17 év fegyházbüntetésre és

mellékbüntetésül 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A II. r. vádlott vonatkozásában elrendelte a Nyíregyházi Városi Bíróság 18.Fk.2121/2007/7. számú, 2008. június 16. napján jogerőre emelkedett ítéletével 3 évi próbaidőre felfüggesztett 1 év fiatalkorúak fogházbüntetése végrehajtását.

A kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte a II. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt.

III. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett emberölés büntetében [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), f) pontja], és bűnpártolás büntetében [1978. évi IV. törvény 244. § (1) bekezdés b) pontja és (3) bekezdés a) pontja].

Ezért III. r. vádlottat - halmazati büntetésként - 12 év fegyházbüntetésre és mellékbüntetésül 8 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte a III. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt.

A III. r. vádlott ellen 2. rb. társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 274. § (1) bekezdés c) pont és 5 rb. magánokirat-hamisítás vétsége [Btk. 276. §] miatt indult eljárást megszüntette.

IV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett emberölés büntetében [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), d), f) pontja].

Ezért IV. vádlottat 15 év fegyházbüntetésre és mellékbüntetésül 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte a IV. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt.

Az eljárás során lefoglalt és a Kecskeméti Törvényszék Bűnjelkezelőjénél Bny.34/2012/13., 24.,25., 26., 29., 62., 85., 86., 87. és 88. tételszám alatti bűnjeleket elkobozta.

A 67. tételszám alatti bűnjel lefoglalását megszüntette és eltemettetés végett **(törvényes örökös neve)** törvényes örökös részére kiadni rendelte.

A 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 27., 28., 30., 31., 36., 37., 38. tételszám alatti bűnjelek lefoglalását megszüntette és az I. r. vádlottnak kiadandó ezen dolgok kiadását visszatartotta az I. r. vádlottal szemben

megállapított bűnügyi költség biztosítására.

A 32., 33., 34., 35. tételszám alatti bűnjelek lefoglalását megszüntette és a III. r. vádlottnak kiadandó ezen dolgok kiadását visszatartotta a III. r. vádlottal szemben megállapított bűnügyi költség biztosítására.

A 71., 72., 73. tételszám alatti bűnjelek lefoglalását megszüntette és **(egyéb érdekelt neve)** egyéb érdekelt részére kiadni rendelte.

A 69., 70. tételszám alatti bűnjelek lefoglalását megszüntette és a Nemzeti Közlekedési Hatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatósága, mint kiállító hatóság részére megküldeni rendelte.

Az 1., 2., 3., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 63., 64., 65., 66. tételszám alatti bűnjelek lefoglalását megszüntette és megsemmisítésüket rendelte el.

A 64., 68., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 81. tételszám alatti bűnjelek lefoglalását megszüntette és azok iratokhoz csatolását rendelte el.

Az eljárás során felmerült bűnügyi költségből kötelezte a vádlottakat egyetemlegesen 2.188.788,- Ft, az I. r. vádlottat külön 2.675.176,- Ft, a II. r. vádlottat külön 128.032,- Ft, a III. r. vádlottat külön 89.032,- Ft, a IV. r. vádlottat külön 443.782,- Ft bűnügyi költség megfizetésére, míg a fennmaradó 164.577,- Ft vonatkozásában megállapította, hogy azt az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ellen fellebbezést jelentett be:

- az ügyész a II., III., IV. r. vádlottak terhére a büntetés súlyosítása, hosszabb tartamú fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetések kiszabása céljából;
- az I. r. vádlott a fellebbezése okának és céljának pontos megjelölése nélkül;
- az I. r. vádlott védője felmentés érdekében;
- a II. r. vádlott enyhítés érdekében;
- a II. r. vádlott védője a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés miatt felmentésért, egyebekben enyhítés végett;
- III. r. vádlott és védője egyezően enyhítés;
- a IV. r. vádlott és védője ugyancsak egyezően enyhítés érdekében.

Az ítélet az eljárást megszüntető részében - fellebbezés hiányában - első fokon jogerőre emelkedett, amelyet azonban az elsőfokú bíróság elmulasztott megállapítani.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.532/2013/1/II. számú átiratában eljárási

szabálysértésekre, a tényállás és az elsőfokú ítélet indokolásának helyesbítésére, valamint kiegészítésére, illetve a bűnösségi körülményekre tett észrevételei mellett, az ügyészi fellebbezést a II. r. vádlott tekintetében módosítva, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és

- IV. r. vádlott cselekményének társtettesként elkövetett emberölés büntettként [2012. évi C. törvény 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), d), f) pontja] minősítését,
- a II., III., IV. r. vádlottakkal szemben kiszabott fegyházbüntetés és a III. r. vádlottal szemben kiszabott közügyektől eltiltás tartamának súlyosítását,
- a IV. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés szabadságvesztésként kiszabottnak tekintését és fegyházban történő végrehajtásának elrendelését,
- IV. r. vádlott feltételes szabadságra bocsátása legkorábbi időpontjának megállapítását,
- a III. r. vádlott 2 rb. lőfegyverrel visszaélés büntette miatt emelt vád alól felmentését, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta azzal, hogy a vádlottak fogvatartása helyének és két tévesen megjelölt tárgyalási napnak a feltüntetését az ítélet táblája az elsőfokú ítéletből mellőzze.

A másodfokú eljárás során fellebbezésüket részletesen írásban indokolták az I., II. és III. r. vádlottak védői, valamint az I., III. és IV. r. vádlottak.

Az I. r. vádlott védője indítványozta

- elsődlegesen az elsőfokú ítélet Be. 373. § (1) bekezdés I. c) pontja alapján történő hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését, mivel a bíróság törvényes vád hiányában járt el;
- másodlagosan a Be. 373. § (1) bekezdés II. a) pontja alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, mivel az elsőfokú bíróság nem volt törvényesen megalakítva;
- harmadlagosan a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, mivel az elsőfokú ítélet indokolása oly mértékben hiányos, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan;
- negyedlegesen a Be. 372. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az I. r. vádlottnak az ellene emelt bűncselekmények vádja alól történő felmentését;
- ötödlegesen a kiszabott büntetés enyhítését.

A II. r. vádlott védője a bejelentett fellebbezést azzal a módosítással tartotta fenn, hogy a II. r. vádlott terhére megállapított foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büntette, illetve 2 rb. lőfegyverrel visszaélés büntette miatt emelt vád alól a II. r. vádlott felmentését, egyebekben a II. r. vádlott büntetésének lényeges enyhítését indítványozta.

A III. r. vádlott védője az ügyészi fellebbezéssel kapcsolatos észrevételeiben a III. r. vádlott beismerő vallomásának nyomatékos enyhítő körülményként értékelését, a III. r. vádlott büntetésének súlyosítására irányuló ügyészi fellebbezés elutasítását, és az elsőfokú ítélet III. r. vádlott vonatkozásában történő helybenhagyását indítványozta.

Az I. r. vádlott az elsőfokú ítélet eljárási szabálysértésekre és indokolási kötelezettség megsértésére, valamint megalapozatlanságra való hivatkozással hatályon kívül helyezését, másodlagosan felmentését, illetve az eljárás megszüntetését indítványozta.

A III. és IV. r. vádlottak az enyhítésre irányuló fellebbezésüket fenntartva, azt hangsúlyozták, hogy az I. r. vádlott fenyegetése hatására követték el a cselekményeiket.

Az ítélet tábla a fellebbezéseket egyik irányban sem találta alaposnak.

A másodfokú bíróság a Be. 348. § (1) és (2) bekezdése alapján eljárva az ítéletnek a fellebbezésekkel érintett részét az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság hatályon kívül helyezést megalapozó eljárási szabálysértés nélkül folytatta le a tárgyalást.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az I. r. vádlott védőjének feltétlen hatályon kívül helyezési okokra vonatkozó álláspontját. A védő szerint, amennyiben az elkövető fiatakorúként és felnőtt korban is követett el bűncselekményeket, amelyeket egy eljárás keretén belül bírálnak el, akkor méltánytalan és eljárásjogi alapot nélkülöző azon bírói gyakorlat, hogy a felnőttkorúakra vonatkozó szabályokat alkalmazza a bíróság. Álláspontja szerint a fiatakorú érdekét szem előtt tartva az egész eljárást a fiatakorúakra vonatkozó szabályok szerint kellett volna lefolytatni. Ebből következően az fiatakorúak ügyészének kellett volna eljárnia, amelynek hiányában nem törvényes a vád.

Ehhez képest az elsőfokú bíróság összetétele sem volt törvényes, mert az nem felelt meg a fiatakorúak bíróságára vonatkozó szabályoknak. Mindezen eljárási szabálysértések az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését, illetve az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kell hogy eredményezze.

Az ítélet tábla megállapította, hogy a fenti álláspont téves.

A Be. 446. §-a értelmében azzal szemben kell a fiatakorúak elleni büntetőeljárási szabályokat alkalmazni, aki a Büntető Törvénykönyv vonatkozó rendelkezése értelmében fiatakorúnak minősül. Ebből következően büntető anyagi jogi kérdés az, hogy ki a fiatakorú, és hogy ehhez képest kivel szemben kell a fiatakorúakra vonatkozó büntetőeljárási szabályokat alkalmazni.

A Btk. 105. § (1) bekezdése szerint fiatalkorú az, aki a bűncselekmény elkövetésekor a tizenkettedik életévét betöltötte [az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 107. § (1) bekezdése alapján a tizennyolcadik életévét betöltötte], de a tizennyolcadikat nem. Ebből következően a bűncselekmény elkövetésekor életkor határozza meg, hogy ki a fiatalkorú. Annak megállapítása pedig, hogy mikor történt meg a bűncselekmény elkövetése, ugyancsak büntető anyagi jogi kérdés. Afőszabályként alkalmazandó ún. magatartás elmélet szerint az elkövetési idő az, amikor az utolsó bűncselekményt megvalósító elkövetési magatartás utolsó mozzanatát kifejtik.

A jelen eljárásban a II. r. vádlott esetén ez az elv alkalmazandó, mind a büntető anyagi jogi, mind az eljárási rendelkezéseket illetően is. Így abban az esetben, ha az elkövető fiatalkorúként, majd felnőttkorúként is követ el bűncselekményt, és azokat egy vád alapján, egy ügyként, vagyis egy eljárásban bírálják el, akkor az utolsó - jelen esetben már - felnőttkorúként megvalósított bűncselekmény elkövetése szerinti (azaz a felnőttkorúakra vonatkozó) büntetőeljárási szabályokat kell alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság tehát helyesen alkalmazta a felnőttkorúakra vonatkozó szabályokat a II.r. vádlott, de valamennyi vádlott esetében (BH 1986.397., BH 2000.289.).

Megjegyzi továbbá az ítéletábra, hogy a felnőttkorúként elkövetett bűncselekménynek a fiatalkorúként elkövetettől való elkülönítésére „méltányosságból” sem kerülhetett volna sor. Elkülöníteni ugyanis csak ügyeket [az ügy = egy vádiratban a vádlott terhére rótt - bűnhalmazatban álló - bűncselekmények] lehet egymástól, a terhelt egyes cselekményeire nézve nem áll fenn az elkülönítés lehetősége (Bkv. 67. III. pontja).

Az ítéletábra részben osztotta ugyanakkor a fellebbviteli főügyészség átiratában részletezett eljárási szabálysértésekre vonatkozó álláspontot. Így eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor a Be. 288. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéssel szemben nem nyilatkoztatta a vádlottakat arról, hogy a vádat megértették-e.

Ezen eljárási szabálysértésnek azonban az eljárás lefolytatására, illetve a vádlottak védelmi jogának az érvényesülésére kihatása nem volt.

Eljárási szabálysértést követett el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a 2013. február 19. napján tartott tárgyaláson - az I. r. vádlott távollétében kihallgatott - **1. sz.** tanú vallomását később nem ismerte az I. r. vádlott jelenlétében (91. számú első fokú tárgyalási jegyzőkönyv 26-31. oldal). Tekintettel azonban arra, hogy a 2013. október 4. napján megtartott tárgyaláson az elsőfokú bíróság az egyik ülnök személyében történt változásra figyelemmel a Be.554/L.§ (3) bekezdése alapján a tárgyalást annak addigi anyagának ismertetésével megismételte, ezáltal az eljárási szabálysértést orvosolta.

Ugyancsak eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor az I. r. vádlott védőjének (1. sz. név) és (2. sz. név) magánszakértői véleményt készítőknak szakértőként történő bevonására, vagy tanúkénti kihallgatására irányuló indítványát (106. számú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 17. oldal) nem bírálta el (Be. 313. §) és annak nem teljesítését az ítéletben nem indokolta [Be. 258. § (3) bekezdés f) pont].

Miután az elsőfokú bíróság az eljárás során keletkezett szakértői véleményeket okszerűen értékelte és mérlegelte, és megfelelő indokát adta annak, hogy azokat miért fogadta el, ezért az elsőfokú bíróság érdemben helyesen járt el, amikor 1. sz. nevet és 2. sz. nevet szakértőként nem vonta be, a tanúkénti kihallgatásuk pedig eleve fogalmilag kizárt (Be. 79. § (1) bekezdése).Ebből következően az elsőfokú bíróság fenti mulasztása érdemi kihatással nem volt az ügy elbírálására.

Ezen túlmenően eljárási szabályszegést az elsőfokú bíróság nem követett el.

Szemben a fellebbviteli főügyészség álláspontjával, arra vonatkozó külön eljárási rendelkezés hiányában nem sértett eljárási szabályt az elsőfokú bíróság, amikor az ügy kiemelt jelentőségű jellegét pervezető végzéssel nem állapította meg. Eljárása során pedig a Be. XXXVIII/A. fejezetében írt kiemelt jelentőségű ügyek eljárási szabályait egyébként is maradéktalanul érvényesítette.

Ugyancsak nem sértett eljárási szabályt az elsőfokú bíróság - szemben az I. r. vádlott védőjének álláspontjával -, amikor a vádlottak hozzátartozói tekintetében azt állapította meg, hogy figyelemmel arra, hogy éltek a Be. 82. § (1) bekezdés a) pontja szerinti relatív mentességi jogukkal, ezért egyáltalán nem kell vallomást tenniük. Ezen teljes körű relatív mentességi jog igaz csak a hozzátartozónak minősülő terheltek tekintetében illeték meg a tanúkat. Azonban a vádlottak cselekményeinek összefüggésére és azok el nem különíthetőségére tekintettel az esetleges vallomásuk kihatással lett volna a hozzátartozó vádlottra is, és ezáltal közvetett bizonyítékokat szolgáltatott volna a vonatkozásukban, amely pedig a mentességi jog kikerülését eredményezte volna. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen engedélyezte számukra a vallomásmegtagadást.

Az I. r. vádlott védője II. r. vádlott „informális kihallgatását” illetve az azt követő gyanúsítottként tett beismerő vallomás törvényességét is vitatta. Álláspontja szerint a büntetőeljárási törvény nem ismeri az informális kihallgatást, és hatósági őrizetben nincs is informális beszélgetésre jogszerű lehetőség.

Erre figyelemmel az informális beszélgetést követően tett beismerő vallomás, és minden további arra épülő vallomás az első jogellenesen beszerzett vallomás folyománya, így a „mérgezett fa gyümölcse is mérgezett” doktrína alapján nem használható fel bizonyítékként.

A bírói gyakorlat a büntetőeljárásról szóló törvény 78. § (4) bekezdésében írt generálklauzulát („Nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával szerzett meg.”) szorosan értelmezi, és nem fogadja el az angol-szász joggyakorlatban honos „mérgezett fa mérgezett gyümölcse” elvet. Eszerint valamennyi bizonyítási eszköz törvényességét önmagában, a rá vonatkozó szabályok alapján kell vizsgálni, függetlenül az azt megelőző eljárás törvényességétől. Amennyiben egy bizonyítási eszközt a vonatkozó szabályoknak megfelelően, törvényesen szereztek be, akkor az, és az abból származó bizonyíték is törvényes még akkor is, ha az adott bizonyítási eszköz létre való bizonyítékot törvénytől szerezte be a hatóság.

(3. sz. név), a nyomozóhatóság tagja és a II. r. vádlott között történt beszélgetés valóban informális jellegű volt, arról nem készült okirat. Az elsőfokú bíróság az informális beszélgetés során elhangzottakat bizonyítékként nem is értékelte, s így annak a bizonyítékok köréből való kirekesztésére sem kerülhetett sor.

A II. r. vádlott nyomozás során ezt követően történt gyanúsított kihallgatása pedig mindenben megfelelt a büntetőeljárásról szóló törvény rendelkezéseinek, s ezért a bizonyítási eszközök közül való kirekesztésére nem volt ok.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az I. r. vádlott védőjének azon álláspontját sem, hogy 2., 3. és 4. sz. tanúk vallomásait ki kell rekeszteni a bizonyítási eszközök közül, mert az elsőfokú bíróság nem figyelmeztette őket a vallomásmegtagadási jogukra.

Az említett tanúk mint sértetti hozzátartozók és ismerősök kerültek kihallgatásra, így mentességi jog nem illette meg ezen az alapon őket, továbbá az eljárás során nem merült fel adat arra, hogy bűncselekményt követtek volna el.

Az irányadó bírói gyakorlat szerint a tanúkat kizárólag a vonatkozásukban relevánsan felmerülő mentességi jogra kell figyelmeztetni (Kúria 1/2007. BK vélemény, IH2014.138.). A hamis tanúzás következményeire figyelmeztetésük megtörtént, ezen túlmenő figyelmeztetést pedig nem kellett az elsőfokú bíróságnak eszközölnie, így a vallomásuk kirekesztésére irányuló indítvány megalapozatlan volt.

Nem osztotta az ítélet a bíróság az I. r. vádlott védőjének **(igazságügyi elmeorvosszakértő neve)** igazságügyi elmeorvos szakértő kizárására vonatkozó álláspontját sem. A védő szerint a szakértő által adott szakvéleményt azért kell kizárni a bizonyítási eszközök közül, mert a szakértő a szakvélemény adását megelőzően mint orvos kezelte az I. r. vádlottat a büntetés-végrehajtási intézetben.

Ezen körülmény a büntetőeljárásról szóló törvény szakértőkre vonatkozó 103.§ (1) bekezdés a)-g) pontjában felsorolt abszolút kizárási okok között nem szerepel és ugyanezen jogszabályhely h) pontja szerinti relatív kizárási okként sem állapítható meg. Nem jelenthet önmagában elfogultságot az a körülmény, hogy a szakértő korábban kezelte

a terheltet, sőt, az legfeljebb a szakértői vélemény megalapozottságát növelheti. Az orvosi kezelésben való részvétel mint kizárási ok, kizárólag az elhalt sértett tekintetében vizsgálendő [Be. 103.§ (1) bekezdés d) pont], ez az ok jelen esetben azonban nem merült fel.

Az elsőfokú bíróság a vád tárgyát képező lényeges releváns tényekre nézve széleskörű bizonyítást vett fel, a tényállás-felderítési kötelezettségének mindenben eleget tett. Valamennyi, az elbíráláshoz szükséges és beszerezhető bizonyítási eszközt beszerzett, a bizonyítási indítványokat elutasító döntéseit pedig - a fentebb írt egyetlen kivétellel - az ítéletben helyes érveléssel megindokolta.

Osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontját az I. r. vádlott védőjének (4. sz. név) antropológus szakértő eljárásba való bevonására vonatkozó indítványának elutasítása tekintetében is.

Az elsőfokú bíróság a genetikai szakvélemények, (5. sz. név) által csatolt mintavételi dokumentáció, 1. sz. és az ahhoz csatlakozó 2. sz. orvosszakértők véleménye, illetve a II. és III. r. vádlottak vallomásai alapján a hatóság által 2010. július 20. napján kihantolt személyt egyértelműen **1. sz.** sértettként azonosította. Ezért további személyazonosítás érdekében történő véleményezés szükségtelen és felesleges bizonyítást jelentett volna.

A másodfokú bizonyítási eljárás során konkrét bizonyítási indítvány előterjesztésére nem került sor.

Az I. r. vádlott védője a fellebbezési eljárásban becsatolt egy okiratot, annak bizonyítására, hogy a III. r. vádlott **2. sz.** sértettet ismerte, amely álláspontja szerint cáfolja azt az elsőfokú bíróság által tett megállapítást, hogy a sértettet I. r. vádlotton kívül a többi vádlott nem ismerte.

A csatolt okirat szerint **2. sz.** sértett, III. r. vádlott jelenlétében I. r. vádlottól 7 millió forintot vett át 2007. február 19-én, amelyet **2. sz.** sértett aláírásával ismert el. A névaláírás alatt szerepel (III.rendű vádlott neve) nyilatkozata, hogy előtte megtörtént a pénz átadása.

A Bajai Városi Bíróságon P.20.301/2007. szám alatt indult adásvételi szerződés semmisségének megállapítása iránti per egyik vitatott kérdése volt, hogy az okiratban foglaltak a valóságot tükrözik-e. **2. sz.** sértett felperes a polgári perben vitatta, hogy bármiféle pénzüsszeg átadására sor került volna a részére. 2. sz. tanú a jelen eljárásban vallotta, hogy a lánya elmondta neki, hogy kábult állapotban írt alá okiratokat.

Mindezekon túlmenően a csatolt iratban említett 7 millió forint nem egyeztethető össze a 2007. február 21. napján kelt adásvételi szerződés szerinti 3 millió forint vételár rész át vételével. Továbbá nem állapítható meg az sem, hogy a III. r. vádlott aláírására az okiraton mikor került sor. Így, az nem cáfolja az elsőfokú bíróság megállapítását **2. sz.** sértett és a III. r. vádlott ismeretségének hiányát illetően, és nem is indokolta bizonyítás felvételét.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat indokolási kötelezettségének eleget téve, a tényállás megállapítása során egyenként és összességében vizsgálat alá vette, és azok mérlegelésének eredményéről is számot adott.

Az I. tényállási pont vonatkozásában az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást - az I. r. vádlottra nézve egyértelműen terhelő - a II., III. és IV. r. vádlottak részletes és tényfeltáró, a nyomozás során tett beismerő vallomására, a tanúvallomásokra, a helyszíni és halottszemlékről készült jegyzőkönyvekre és fényképmellékletekre, a II. és IV. r. vádlottak helyszíni kihallgatásáról készült jegyzőkönyvekre, a fegyverszakértői véleményre és egyéb okirati bizonyítékokra alapította. **2. sz.** sértett sérüléseivel kapcsolatban helytálló érvekkel támasztotta alá azon álláspontját, hogy miért az ügyben kirendelt igazságügyi orvosszakértők szakvéleményét és a tárgyaláson előadott szakvéleményüket, valamint a II., III. és IV. r. vádlottak vallomását fogadta el az ítéleti tényállás alapjául az I. r. vádlott védője által csatolt és okirati bizonyítékként értékelni indítványozott magánszakvéleménnyel szemben.

2. sz. és **3. sz.** sértettek elutazásának látszatát keltő vádlotti magatartást illetően az elsőfokú bíróság a II., III. és IV. r. vádlottak vallomását, valamint az e vonatkozásban kihallgatott tanúk vallomását fogadta el.

A II. tényállási pont kapcsán az elsőfokú bíróság az I. r. vádlott motivációjával, **1. sz.** sértett megöléséhez fűződő érdekével és az azt alátámasztó bizonyítékokkal kellő részletességgel foglalkozott. Az I. r. vádlott tagadásával szemben az ítéleti tényállás II. pontját a II., III. r. vádlott önmagukra és az I. r. vádlottra is terhelő tényfeltáró beismerő vallomásai, a helyszíni és halottszemlékről készült jegyzőkönyvek adatai, a fényképmellékletek, az igazságügyi szakértői, genetikus szakértői és fegyverszakértői vélemények, valamint a szakértők tárgyaláson adott szakvéleménye, a tanúvallomások és egyéb okirati bizonyítékok alapján állapította meg.

Az elsőfokú bíróság részletesen foglalkozott az I. r. vádlottnak az I. tényállási pontban írt ölési cselekményével összefüggő gazdagodásával is.

Az I. r. vádlott meghatalmazott védőjének álláspontja ezzel kapcsolatban az volt, hogy az számszakilag hibás következtetést tartalmaz, mivel az indokolásban felsorolt I. r. vádlotti kiadásokat összegezve 16.000.000,- Ft az eredmény, a pécsi ingatlan 6.500.000,- Ft vételárához képest.

Ugyanakkor az I. r. vádlott meghatalmazott védője által kifejtettek szerint (6. sz. név)

részére az 5.000.000,- Ft hiteltörlesztés, illetve a (1. sz. pénzügyintézet) részére önerő befizetéseként feltüntetett 4.000.000,- Ft megfizetése ténylegesen nem történt meg. Ez pedig (7. sz. név), az (2. sz. pénzügyintézet) ügyintézőjének tanúvallomásában említett és az I. r. vádlott helyett a III. r. vádlott, az I. r. vádlott anyja és (8. sz. név) számlájáról átutalt összesen 1.317.000,- Ft hiteltörlesztés (első fokú 91. sorszámu jegyzőkönyv 16-19. oldal, nyomozati iratok IV. kötet 1323. oldal, megkereséssel kapcsolatos iratok II/I.) figyelembevétele mellett arra a következtetésre vezet, hogy az elsőfokú ítélet azon megállapítása helyes, hogy a pécsi ingatlan vételárának hozzávetőlegesen megfelelő és annál nem nagyobb összeget használt fel az I. r. vádlott (16.000.000 Ft - 8.317.000 Ft = 5.683.000 Ft).

Mint ahogy azt az elsőfokú bíróság is megállapította, kétségtelen, hogy a II., III. és IV. r. vádlottak vallomásai között több ellentmondás is található. Ugyanakkor a széleskörű bizonyítás körében a feltárt releváns bizonyítékokat az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörébe vonta, a lényeges ellentmondásokkal foglalkozott, és ezért - hasonlóan a más széleskörű bizonyítást igénylő bírósági ügyekhez - a kisebb, illetve nem releváns ellentmondások figyelmen kívül hagyása nem érinti az indokolás okszerűségét. Az I. r. vádlott és védője felmentést célzó fellebbezése az apróbb ellentmondásokat állították a védekezés középpontjába, amelyre hivatkozással eltérő végkövetkeztetés levonását indítványozták, illetve a bizonyítékokat egymástól elszigetelten, azok összhatásának figyelmen kívül hagyásával értékelték az I. r. vádlott javára.

A bizonyítékokat azonban nem csak egyenként, hanem összességükben is értékelni kell [Be. 78. § (3) bek.]. Ezen követelménynek az elsőfokú bíróság eleget tett, amely értékelést illetően az okszerűtlenség és iratellenesség korlátain belül szabadon járhatott el, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapíthatta meg. Nem vitás, hogy az I. r. vádlott és védője által hivatkozott bizonyítékok egyenként nem lennének alkalmasak a bűncselekmények elkövetésének kétséget kizáró módon történő megállapítására. A bizonyítékok azonban egymást erősítik, kiegészítik, amelyek együttes értékeléséből vont le az elsőfokú bíróság megalapozott következtetést arra, hogy azok zárt logikai láncolata alapján megállapítható, hogy a vádlottak a bűncselekményeket kétséget kizáró módon elkövették. A tényállás alapját képező bizonyítékokat pedig az elsőfokú bíróság nem okszerűtlenül, nem iratellenesen, nem törvénysértően fogadta el, s ezért a bizonyítékok eltérő mérlegelésére nem kerülhetett sor. Ezért a mérlegelésen keresztül a tényállást támadó és felmentést, vagy hatályon kívül helyezést célzó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

A bizonyítékok szabad mérlegelésén alapuló tényállás pedig megfelelt az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok tartalmának.

Az ítélet tábla ugyanakkor az első fokú ítélet indokolását az alábbiak szerint helyesbítette:

A 22. oldal 4. bekezdését, amely szerint az I. r. vádlott 2008. március-április havában ismerkedett meg a II. és IV. r. vádlottakkal, 5. sz. tanú vallomása alapján akként, hogy 2008. március-április hónapban, vagy azt **megelőzően** ismerkedtek meg (81. sorszámú első fokú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal 5. bekezdés).

A 23. oldal utolsó bekezdését akként, hogy a - helyesen - II., III. és IV. r. vádlottak hivatkoztak vallomásaikban az I. r. vádlott fenyegetésére.

A 29. oldal 4. bekezdéséből mellőzte, hogy a III. r. vádlott is beszámolt a cselekmény anyagi motivációjáról, mivel nincs erre utaló bizonyíték.

Az első fokú ítélet indokolásában többször szereplő „gyilkosság” kifejezést „emberölés” kifejezésre helyesbítette.

A 38. oldal 3. bekezdésében a sértett által adott utolsó életjel időpontja helyesen 2009. július 19. napja.

A fenti helyesbítések az indokolás okszerűségét azonban nem érintették. Az ítélet tábla az indokolási kötelezettség hiányára alapított hatályon kívül helyezést indítványozó fellebbezést is megalapozatlannak ítélte.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma, illetve ténybeli következtetés alapján az ítélet tábla a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján az alábbiak szerint helyesbítette, illetőleg kiegészítette:

Az ítélet 10. oldalán az 1./ pontban írt büntetőügyben II. r. vádlottat 2006. szeptember 25. napján, a 11. oldalon a 2./ pontban írt büntetőügyben 2007. július 25. napján hallgatták ki gyanúsítottként. Ezen büntetés végrehajthatósága 2014. június 14. napján elévült.

IV. r. vádlottat az első fokú ítélet 12. oldalán az 1./ pontban megjelölt büntetőeljárásban 2006. szeptember 25. napján hallgatták ki gyanúsítottként.

Az I. tényállási pont vonatkozásában az ítélet 15. oldal alulról 3. bekezdését azzal (a ténybeli következtetéssel megállapított, de a II.r. és a IV.r. vádlott vallomásával is megerősített *tudati ténnyel*) egészítette ki, hogy a II. és a IV. r. vádlott a **3. sz.** sértett és az I. r. vádlott között zajlott beszélgetés alapján tudomást szereztek a sértettek megölésének az okáról.

Az ítélet 16. oldalának 1. bekezdését azzal egészítette ki, hogy miután az I. r. vádlott a

lőfegyvert visszavette a II. r. vádlottól és azzal **2. sz.** sértettre megpróbált rálőni, azt követően a lőfegyver mindvégig az I. r. vádlott birtokában maradt mindaddig, amíg néhány nappal később a II. r. vádlottal közösen a (folyó megjelölése) dobták (nyom. iratok V. kötet 1697. oldal 1. bekezdésében és 1737. oldal 1. bekezdésében rögzített II. r. vádlott nyomozati vallomása).

A 17. oldal utolsó két és a 18. oldal első bekezdését a jogi indokolásba utalja.

Ezen helyesbítés azért vált szükségessé, mivel vádlottak tudattartalmára vonatkozó - nem tudati ténynek minősülő - megállapítások a jogi értékelés körébe tartoznak, ezért nem az ítélet tényállásának, hanem a jogi indokolásának a részét képezik.

A 18. oldal alulról 2. bekezdését akként egészítette ki, hogy a betárazott lőfegyvert az I. r. vádlott közvetlenül a sértettel való találkozó előtt a lakóházban adta át a II. r. vádlott részére (nyom. iratok V. kötet 1817. oldal utolsó bekezdésében rögzített II. r. vádlott nyomozati vallomása). A 18. oldal utolsó bekezdését pedig azzal, hogy a II. r. vádlott a lőfegyverrel 2,5-3 méter távolságból az egymástól legfeljebb 3 méterre álló I. r. vádlott és **1. sz.** sértett közé célozva a falba lőtt (nyom. iratok V. kötet 1819. oldal 3. bekezdésében rögzített II. r. vádlott nyomozati vallomása).

A 19. oldal 1. bekezdését azzal egészítette ki, hogy miután a sértett elhagyta a helyszínt, a II. r. vádlott visszatért és a lőfegyvert visszaadta az I. r. vádlottnak. Az I. r. vádlott azonban nem tett le a sértett megöléséről, azt továbbra is tervezgette, melynek érdekében a sértett által lakott ház alaprajzát is beszerezte (első fokú ítélet 39. oldal 3. bekezdésében írt indokolás).

A 19. oldal 4. bekezdését azzal egészítette ki, hogy az I. r. vádlott már a lőfegyverrel várta a sértettet a házánál, és őt követte a házba.

Helyesbítette továbbá ténybeli következtetés és az iratok tartalma alapján ugyanezen bekezdést akként, hogy az I. r. vádlott nem a ház garázsában, feltehetően a gépkocsiban ülő sértettet lőtte le, hanem a sértett ingatlanának a területén, pontosan meg nem állapítható helyen. A nyomokból ugyanis okszerűen nem lehet következtetni a gépkocsiban történt lelövésre, 6. sz. és 7. sz. tanúk pedig azt vallották (106. sz. első fokú tárgyalási jegyzőkönyv 27-35. oldal), hogy az I. r. vádlott, illetve a II. r. vádlott azt mondták nekik, hogy a sértett lelövése az udvaron történt.

A 19. oldal alulról a 2. bekezdését az elvitt dolgok mennyiségéből és jellegéből következtetve akként helyesbítette, illetőleg egészítette ki, hogy az I. r. vádlott által elvitt dolgok értéke nem „a jelentős értéket el nem érő” volt, hanem az 50.000.-Ft-ot meghaladta, de a 200.000.-t-ot nem haladta meg. (A tényállásban ugyanis konkrét elkövetési értéket és nem jogi fogalmat kell megállapítani.)

A 19. oldal alulról 3. bekezdését azzal egészítette ki, hogy az I. r. vádlott a sértett megölését követően (Település megjelölése)-ra ment.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan és megfelel az iratok tartalmának, az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékoknak, azt a fenti kiegészítésekkel és helyesbítésekkel az ítéletábra ítélezésének alapjául elfogadta.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottak büntetőjogi felelősségének a fennállására.

Osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a II., III. és IV. r. vádlottak esetén nem lehet büntethetőséget kizáró okot megállapítani. A II., III. és IV. r. vádlottak védekezésének lényege szerint az I. r. vádlott által kifejtett fenyegetés hatása alatt álltak a bűncselekmények elkövetésekor. Ennek körülményeit illetően helyesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a köztük lévő jó viszony mellett - vallomásaik szerint - távoli és konkrétumok nélküli veszélyhelyzetre utaló szóbeli közlésben nyilvánult meg az I. r. vádlott ráhatása.. A II., III. és IV. r. vádlottak a cselekményeik végrehajtása során nem kíséreltek meg szembeszegülni az I. r. vádlottal, segítséget - bár megtehették volna - nem kértek, majd hosszú időn keresztül a bűncselekmények elkövetése után is kapcsolatban maradtak vele. Mindezek alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy az I. r. vádlott magatartása a II., III. és IV. r. vádlott akaratára kihatással büntetőjogi értelemben nem volt. A súlyos hátrányt kilátásba helyező, komoly félelmet keltő fenyegetés hiányát erősíti az a körülmény is, hogy miután a II. tényállási pontban írtaknak megfelelően 2009. év tavaszán a II. r. vádlott nem engedelmeskedett az I. r. vádlott **1. sz.** sértett megölésére vonatkozó felhívásának, ezért őt retorzió az I. r. vádlott részéről nem érte.

Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor vizsgálta azt, hogy a cselekmények elbírálása során az elkövetéskori, vagy az elbíráláskori büntető törvényt kell alkalmazni, mert ezen utóbbi esetleg kedvezőbb elbírálást tesz lehetővé. A vizsgálata azonban hiányos volt.

Az elsőfokú bíróság azt észlelte, hogy az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvényhez képest az elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény (Btk.) 80. § (2) bekezdése alapján a határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértékéből kell kiindulni, azonban nem tulajdonított jelentőséget az egyéb megváltozott rendelkezéseknek. Így figyelmen kívül hagyta az elbíráláskor hatályban lévő törvény feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó 38. § (2) bekezdésébe foglalt rendelkezést. Eszerint, ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, annak legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad, illetve visszaeső esetén háromnegyed részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap.

Mindig a konkrét ügyben, konkrét vádlottcselekményeire nézve kell vizsgálni a

vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, és az elkövetéskori, valamint az elbíráláskori büntető törvény szerint is elméletben el kell bírálni a cselekményeket. Így lehet megállapítani, hogy melyik büntető törvényt kell alkalmazni.

A II. és III. r. vádlottakkal szemben a 2012. évi C. törvény 81.§ (2) és (3) bekezdései szerint halmazati büntetésként akár 25 év, illetve 23 év szabadságvesztés is kiszabható, az 1978. évi IV. törvény 85.§ (2) és (3) bekezdései alapján alkalmazható legfeljebb 20 év szabadságvesztéshez képest. Ugyanakkor a II., III., IV. r. vádlottak esetén az új törvény szerint a fent említett ún. középértékes rendelkezésből kell kiindulni a büntetés mértékének meghatározásakor, ami a II. r. vádlott esetén 17 év 6 hónap, a III. r. vádlott esetén 16 év 6 hónap, míg a IV. r. vádlott esetén 15 év.

Az ítélőtábla úgy ítélte meg, hogy a 2012. évi C. törvény alkalmazása esetén a II., III. és IV. r. vádlottak vonatkozásában a halmazati büntetési tétel emelkedése és a középértékes büntetéskiszabási rendelkezés kötelező irányadósága ellenére, a feltételes szabadságra bocsáthatóság kedvezőbb rendelkezései miatt az elbíráláskor hatályos büntető törvény szerint a cselekményeik enyhébben bírálandók el, s ezért a másodfokú bíróság ezen törvényt alkalmazta.

Az elsőfokú bíróság a vádlottak által elkövetett bűncselekményeket túlnyomórészt helyesen minősítette.

Tévedett azonban, amikor az I. r. vádlott vonatkozásában nyereségvágyból történt elkövetést állapított meg. Az elsőfokú bíróság helytálló megállapítása szerint az I. r. vádlottat anyagi motiváció - a **2. sz.** sértettől átvett pénzösszeg megtartása - vezérelte. A nyereségvágyból történt elkövetést csak akkor lehet megállapítani, ha az közvetlen vagyoni előny megszerzése, illetőleg a megszerzett vagyoni előny megtartása végett történik (Kúria 3/2013. Büntető Jogegységi Határozat). Amennyiben az ölési cselekmény indoka és célja a tartozástól való megszabadulás, akkor az nem nyereségvágyból, hanem aljas indokból elkövetett emberölésnek minősül, mert nem irányul közvetlen haszonszerzésre (BH2012.141.). Miután az I. r. vádlottnak **2. sz.** sértett felé fennálló tartozása volt az I. tényállási pontban írtak szerinti ölési cselekmény indoka, és erről a II. és IV. r. vádlott is tudomást szerzett a sértettekkel történt vacsora során, az ítélőtábla azt állapította meg, hogy az I. r. vádlottnak ezen minősítő körülményre az egyenes szándéka, míg a II. és IV. r. vádlottaknak az eshetőleges szándéka kiterjedt. Így az I., II. és IV. r. vádlottak cselekménye - az I. r. vádlott tekintetében a nyereségvágyból való elkövetés helyett - aljas indokból elkövetett emberölésként - is - minősült.

A tényállás II. pontjában megjelölt bűncselekményt - jóllehet a több emberen elkövetett emberölés törvényi egységére figyelemmel ez a minősítés változtatását nem eredményezte - a másodfokú bíróság úgy, mint az I. tényállási pontban foglaltakat, előre kitervelten elkövetettnek is minősítette. I. r. vádlott ugyanis készült **1. sz.** sértett

megölésére, már korábban arra a II. r. vádlottat fel is hívta, beszerezte a sértett házának helyszínrajzát is, és a sértettet egy a megölése érdekében magával vitt pisztollyal együtt a lakóházánál várta. Az előre kiterveltséghez szükséges eltökélt emberölési szándék, az annak megállapíthatóságát elősegítő végrehajtási terv kialakítására vonatkozó elsőfokú bírósági megállapítások helyesek voltak. Így, a II. tényállási pontban írt emberölés is előre kiterveltnek minősítendő, amellyel az ítélet tábla kiegészítette az első fokú ítélet jogi indokolását.

A lőfegyverrel visszaélés büntette tekintetében az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást az I. r. vádlott cselekményének minősítése során. Azt az ítélet tábla csak azzal egészítette ki, hogy a lőfegyverrel visszaélés büntette a tényállásban írt lőfegyverek tartása, vagyis az I. r. vádlott által történt hosszabb birtoklása révén, azaz az 1978. évi IV. törvény 263/A. § (1) bekezdés a) pontjának 3. fordulataival valósult meg. Továbbá kiegészítette azzal is, hogy a lőfegyver tartására a lőfegyverekről és lőszerokről szóló 2004. évi XXIV. törvény (1) bekezdés ca) pontja, a (2) és (3) bekezdései alapján kizárólag engedéllyel kerülhet sor.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság tévesen minősítette a II. pontban írt cselekményt kifosztás büntettének is. Az I. r. vádlott ugyanis a sértett megölését követően elhagyta a helyszínt, (Település megjelölése)-ről (Település megjelölése)-re, a III. r. vádlott lakóhelyére távozott, majd onnan visszatérve vitte el az emberölés helyszínéről a tényállásban felsorolt dolgokat. Mivel a dolgok elvételére nem az emberölést követően nyomban került sor, hanem időben jóval később, ezért az I. r. vádlott cselekménye nem kifosztás büntettének, hanem helyesen az 1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés 1. fordulója szerint minősülő lopás vétségeként értékelendő (Kúria 2/1998. BJE, BH1997.324., BH1997.426.).

A III. tényállásban írt cselekmények vonatkozásában az elsőfokú bíróság helyesen minősítette azt 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntettéként. Azt csupán azzal egészítette ki az ítélet tábla, hogy a valótlan tartalmú közokiratok kiállítására úgy került sor, hogy az annak alapjául szolgáló hamis magánokiratot az I. r. vádlott megbízásából a hamisítás tényéről tudomással nem bíró - s ezért nem is büntethető - a bűncselekményhez lényegében eszközként felhasznált és ügyintézőssel megbízott (gazdasági társaság megjelölése) alkalmazottja nyújtotta be a Nemzeti Közlekedési Hatóságnál. Ezért, az I. r. vádlott cselekvősége az 1978. évi IV. törvény 20. § (2) bekezdése szerinti közvetett tettesként elkövetett cselekvőségként értékelendő (Kúria 5/2000. BJE).

Osztotta az ítélet tábla a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség azon álláspontját, amely szerint a 2 rendbeli lőfegyverrel visszaélés büntette a II. r. vádlott terhére nem állapítható meg.

Ugyanakkor nem osztotta a II. r. vádlott védőjének azon álláspontját, amely szerint a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés sem állapítható meg. A védő véleménye

szerint a II. r. vádlott nem volt tisztában azzal, hogy lőfegyver volt nála, arra sem lehetett következtetést levonni, hogy egyáltalán lőfegyver volt a vádlottnál, mivel a falban nem találták meg az állítólagosan kilőtt lövedéket.

Abból kiindulva, hogy miután a II. r. vádlottat az I. r. vádlott azzal bízta meg, hogy a sértettet ölje meg az általa átadott fegyverrel, nyilvánvalóan következik, hogy részére egy az emberi élet kioltására alkalmas fegyvert adott át, amelyből a II. r. vádlott a saját vallomása szerint lövést is leadott, és a falba lőtt. Azon körülmény vonatkozásában, hogy a falban nem találták meg a lövedéket, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az értékelt tanúvallomások alapján, hogy nem feltétlenül kellett azt megtalálni az eljárás során, hiszen az elkövetés után az eleve bontott, sérült téglából készült falat javították és lefestették. Így a II. r. vádlott vallomása és az I. r. vádlott ölési szándékának komolysága alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy egy az emberi élet kioltására alkalmas - és ebből következően 7,5 joule-t meghaladó csőtorkolati energiájú - lőfegyverrel történt a lövés leadása.

Az ítélőtábla a jogi indokolást e körben azzal egészítette ki, hogy a foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés büntettét az követi el, aki a foglalkozása szabályainak megszegésével más, vagy mások életét, testi épségét, vagy egészségét szándékosan közvetlen veszélynek teszi ki [1978. évi IV. törvény 171. § (3) bekezdés 1. tétel, (1) bekezdés]. A (4) bekezdés értelmében e szakasz alkalmazásában foglalkozási szabályok a lőfegyver használatára és kezelésére vonatkozó szabályok. A lőfegyver használatára vonatkozó 253/2004.(VIII. 31.) Korm. rendelet 38. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezések értelmében fegyver kizárólag az engedélyezett célra, valamint lőtéren lögyakorlatra használható.

A lőfegyver tartására engedéllyel nem is rendelkező II. r. vádlott a lőfegyver használata során e foglalkozási szabály hatálya alá került, és azt szándékosan megszegte, amikor a lőfegyvert az I.r. vádlott és a közelében álló **1. sz.** sértett közé célozva, tőlük pár méterre elsütötte. E magatartása következtében konkrét veszélyhelyzet alakult ki, szándékosan közvetlenül veszélyeztette mindkettőjük életét és testi épségét, amelyet szándékosan hozott létre. Mindezek alapján a cselekmény minősítése helyes volt.

Osztotta ugyanakkor az ítélőtábla a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a II. r. vádlott terhére is megállapíthatónak találta a lőfegyverrel visszaélés büntettét.

Az I. r. vádlott a II. r. vádlott részére a tényállás I. és II. pontjában írtak szerint rövid időre átadott egy-egy fegyvert azzal a céllal, hogy a II. r. vádlott ölje le a sértetteket. A lövést követően a II. r. vádlott birtokából kikerült a fegyver mindkét esetben. A II. r.

vádlottnak ezen cselekvősége, vagyis a lőfegyver használata a I. tényállási pont esetén emberölés büntettének, a II. tényállási pont esetében pedig foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büntettének minősült. Mindemellett ezen cselekvőségei nem minősíthetők lőfegyverrel visszaélés büntettének is, hiszen a lőfegyverrel visszaélés bűncselekményének törvényi tényállási elemei, így a tartós birtoklás nem állapítható meg. Egy cselekménynek több bűncselekményként történő alaki halmazatot megállapító minősítésére ezért nem volt lehetőség. A vádirat sem anyagi halmazatként tartalmazta a lőfegyverrel visszaélést az emberölés és a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés mellett, ezért, a fellebbviteli főügyészség által indítványozottaktól eltérően nem felmentő rendelkezést kellett hoznia a másodfokú bíróságnak, hanem a cselekmény minősítéséből kellett mellőznie a 2 rendbeli lőfegyverrel visszaélés büntettét.

A III. r. vádlott cselekményének jogi minősítése érdemben helyes volt azzal együtt, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztott számot adni a cselekmény bűnpártolásként való jogi minősítéséről, amelyet az ítéletábra az alábbiak szerint pótol:

A 2012. évi C. törvény 282. § (1) bekezdés b) pontja és (3) bekezdés b) pontja szerint a bűnpártolást az követi el, aki anélkül, hogy a bűncselekmény elkövetőjével az elkövetés előtt megegyezett volna, a büntetőeljárás sikerét megghiúsítani törekszik, és súlyosabban minősül a cselekmény, ha a bűnpártolást emberöléssel kapcsolatban követik el.

III. r. vádlott a II. tényállási pontban írt azon cselekvősége révén, hogy az I. r. vádlott ölési cselekményéről előzetesen nem tudva, azt követően segített a holttest elrejtésében, ezáltal az emberöléssel kapcsolatban a bűncselekmény nyomainak eltüntetésére, vagyis a büntetőeljárás megghiúsítására törekedett. Ebből megalapozott következtetést vont le az elsőfokú bíróság arra, hogy a III. r. vádlott elkövette a fentebb írt minősített bűnpártolás büntettét.

A fent kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra

I. rendű vádlott cselekményeit társtettesként elkövetett emberölés büntettének [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c), d) és f) pont, 20. § (2) bekezdés], 2 rendbeli lőfegyverrel visszaélés büntettének [1978. évi IV. törvény 263/A. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulata], 2 rendbeli közvetett tettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] és lopás vétségének [1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés 1. fordulata],

II. rendű vádlott cselekményeit társtettesként elkövetett emberölés büntettének [Btk. 160 § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c), d), és f) pont, 12.§ (1) bekezdés] foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büntettének [Btk. 165. § (3) bekezdés 1. tétel, (1) bekezdés],

III. rendű vádlott cselekményeit bűnsegédként (14. § (2) bekezdés) elkövetett emberölés büntettének [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és f) pont,] és bűnpártolás büntettének [Btk. 282. § (1) bekezdés b) pont, (3) bekezdés b) pont] minősítette.

IV. r. vádlott cselekményének társtettesként elkövetett emberölés büntetteként való minősítése a már fentebb kifejtettek szerint helytálló. Mivel **3. sz.** sértett pénzkövetelésének és az I. r. vádlott arra adott válaszána fűtanúja volt a IV. r. vádlott is, így - vallomása szerint is - tisztában volt azzal, hogy nyilvánvalóan emiatt történt a sértettek megölése, amely körülménybe a IV. r. vádlott belenyugodott. Ezért a IV. r. vádlott eshetőleges szándékának az aljas indokból való elkövetésre történt kiterjedése folytán cselekményét a 2012. évi C. törvény (Btk.) 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c), d) és f) pontja szerinti társtettesként (Btk.13. § (3) bekezdése) elkövetett emberölés büntettének kellett minősíteni.

A Szegedi Ítéltábla az I. r. vádlott védőjének indítványára a 2014. április 3. napján tartott nyilvános ülésen meghozott végzésével az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 47/A. § (1) bekezdés 2. fordulataának, a (3) bekezdésének és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 42. § 2. fordulataának és 44. § (1) bekezdésének nemzetközi szerződésbe ütköző voltának megállapítása és megsemmisítése végett.

Az Alkotmánybíróság a 2015. január 20. napján meghozott III/833/2014. számú végzésével az indítvány tárgyában az eljárást - nyilvánvaló okafogyottá válásra hivatkozással - megszüntette.

A végzés indokolása szerint az indítvány benyújtását követően az Országgyűlés törvényt alkotott a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény, és az ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról. A 2014. évi LXXII. törvény 93. -162. §-ai módosították a büntetés-végrehajtásról szóló törvényt. Ezzel lényegesen módosult az indítvány benyújtásakor fennállt az a jogi helyzet, amely az indítványra okot adott. Az eljárásra okot adó körülmény már nem áll fenn, erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az eljárást megszüntette.

Az Alkotmánybíróság döntése folytán tehát a büntető törvénykönyvek indítvánnyal érintett rendelkezései továbbra is hatályukban maradtak.

I. r. vádlottat az elsőfokú bíróság életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Az ezen büntetésre vonatkozó törvényi rendelkezések mind az elkövetéskor, mind az elbíráláskor hatályos büntető törvénykönyv szerint azonosak. Erre figyelemmel helyes az elkövetéskori büntető törvénykönyv alkalmazása.

Az elsőfokú bíróság által értékelt bűnösségi körülmények azonban kiegészítésre, illetőleg helyesbítésre szorultak:

Valamennyi vádlott esetében további enyhítő körülmény a bűncselekmények elkövetése óta eltelt hosszú idő, továbbá, hogy a büntetőeljárás egésze során előzetes fogvatartásban voltak. Ugyancsak enyhítő körülményként vette figyelembe az ítélőtábla a II. és IV. r. vádlottak befolyásolható személyiségét, illetve a II. r. vádlott vonatkozásában nyomatékka azt, hogy a leg súlyosabban minősülő bűncselekményt fiatal koruként követte el.

Mellőzte ugyanakkor az enyhítő körülmények köréből a büntetlen előéletet, mivel a leg súlyosabb büntettek elkövetőinek esetében a bűnre indító motívumok végleges túlsúlyára lehet következtetni (Kúria 56. Bkv. II/1.).

Mellőzte a súlyosító körülmények közül az I. tényállási pont vonatkozásában a sértettek csapdába csalását, mivel az az előre kiterveltség minősítő körülmény megállapításához tartozott, és ezen körülménynek külön súlyosító körülményként történő értékelése a kétszeres értékelés tilalmába ütközne.

Az I. r. vádlott esetében súlyosító körülmény a bűnhalmazat helyett a többszörös halmazat és az emberölés büntette vonatkozásában az I., II., IV. r. vádlottak esetén a háromszorosan minősülés helyett a négyszeresen minősülés.

Az I. tényállási ponthoz kapcsolódóan további súlyosító körülmény a csoportos elkövetés.

A fenti bűnösségi körülményekre figyelemmel osztotta az ítélőtábla az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a leg súlyosabb bünt elkövető, három emberi életet kegyetlenül, hidegvérrel, előre kitervelten, aljas indokból kioltó, és a cselekménye miatt a legcsekélyebb megbánást sem tanúsító I. r. vádlott esetében nincs arra remény, hogy valaha is képes lesz a legelemibb emberi norma, a „ne ölj” betartására. Ezért vonatkozásában a speciális prevenciónak nincs értelme, és az általa elkövetett rendkívül súlyos bűncselekmények miatt a létező legszigorúbb törvényes büntetés kiszabására, vagyis az I. r. vádlott társadalomból való végleges izolálására van szükség a társadalom megóvása, és a generális prevenció érdekében. Így helyes az elsőfokú bíróság döntése a feltételes szabadság kedvezményéből való kizárása vonatkozásában is.

Az értékelt bűnösségi körülményekre is figyelemmel az ítélet tábla a II., III. és IV. r. vádlottak büntetései kismértékben eltúlzottak voltak, azonban a II. rendű és a IV. r. vádlott esetében az emberölés további minősítő körülményének a megállapítására tekintettel, továbbá mivel a büntetőeljárás rendelkezések a büntetés kismértékben való változtatására lehetőséget nem adnak, ezért az ítélet tábla sem a büntetés lényeges enyhítését, sem a lényeges súlyosítását nem tartotta szükségesnek a II., III., IV. r. vádlottak esetén. A büntetések mértékét támadó fellebbezések így mindkét irányban alaptalannak bizonyultak.

Az ítélet tábla az elbíráláskor hatályos Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja szövegezésének megfelelően állapította meg a II. III. és IV. r. vádlottak esetén a feltételes szabadságra bocsáthatóságukra vonatkozó rendelkezést.

Az elsőfokú bíróság tévesen rendelkezett az eljárás során lefoglalt és a Kecskeméti Törvényszék Bünyelnyilvántartásában Bny.34/2012. szám alatt kezelt 64. tételszám alatti 1 db videokazetta lefoglalásának megszüntetéséről és megsemmisítéséről, ezért ezen rendelkezést az ítélet tábla mellőzte. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság ezt a bűnjelet helyesen az iratokhoz is rendelte csatolni.

A 82., 83., 84. tételszám alatt felvett bűnjelekről elmulasztott rendelkezni, amelyek lefoglalását az ítélet tábla a Be. 155. § (1) bekezdése szerint megszüntette, és mivel azok értéktelenek és senki sem tartott rájuk igényt, a megsemmisítésüket rendelte el a Be. 155. § (8) bekezdése alapján.

A 8., 9., 11., 12., 15., 19., 23., 31., 36., 37. és 38. tételszám alatti bűnjelek visszatartására vonatkozó rendelkezést az ítélet tábla mellőzte, mivel azok a bűnügyi költség biztosítására nem alkalmasak és az I. r. vádlott tulajdonát képező tárgyak, ezért azokat a Be. 155. § (2) bekezdése alapján az I. r. vádlott részére kiadni, míg a 14., 16., 30. tételszám alatti bűnjelek lent említett IM-PM-BM rendeletnek megfelelő iratokhoz csatolását, illetve a 18. tételszám alatti bűnjel Be. 155. § (8) bekezdése szerinti megsemmisítését rendelte el.

A lefoglalt bűnjelek iratokhoz csatolása kapcsán az elsőfokú bíróság elmulasztott hivatkozni a 11/2003. (V. 8.) IM-PM-BM rendelet 11. § (3) bekezdésére, amelyet az ítélet tábla ezúton pótol.

A Be. 372. § (1) bekezdése szerinti fentebb részletezett megváltoztatások mellett az elsőfokú bíróság ítéletének további rendelkezései törvényesek, amelyre figyelemmel azokat az ítélet tábla a Be. 371. § (1) bekezdésének megfelelően helybenhagyta azzal, hogy az ítéletet a 2013. október 4. napján megtartott tárgyalás alapján tekintette meghozottnak.

Miután a terhelt fogvatartásának a helye nem tartozik a személyi adatai közé és nem is

minősül tartózkodási helynek, ezért az ítéltábla mellőzte a vádlottak személyi adatai közül a fogvatartás helyének tartózkodási helyként való feltüntetését a Be. 117. § (1) bekezdésére és a Be. 258. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel.

A másodfokú bíróság pótolva az elsőfokú bíróság mulasztását pontosan megjelölte **(törvényes örökös neve)** törvényes örökös és **(egyéb érdekelt neve)** egyéb érdekeltek lakóhelyét.

Helyesbítette az ítéltábla az elsőfokú bíróság által nyilvánvaló számítási hiba folytán helytelenül megállapított egyetemlegesen, valamint az I. és IV. r. vádlott által külön fizetendő bűnügyi költség összegét.

A másodfokú bíróság a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján a vádlottak által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésükbe beszámította.

A II. rendű, a III. rendű és a IV. rendű vádlottak tekintetében alkalmazott 2012. évi C. törvény rendelkezéseinek megfelelően pontosította a szabadságvesztésre ítélésükre vonatkozó rendelkezés megszövegezését.

A fellebbezési eljárás során az eredménytelenül fellebbező IV. r. vádlott kirendelt védőjének díjával kapcsolatban felmerült 125.095.-Ft bűnügyi költség megfizetésére a IV. r. vádlottat a Be. 381. § (1) bekezdése, és a Be. 338. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

Az ítélet ellen a fellebbezés a Be. 386. §-a alapján kizárt.

Szeged, 2015. január 22.

Dr. Mezőlaki Erik s.k.
a tanács elnöke

Dr. Halász Edina s.k.
a tanács tagja, előadó

Dr. Nagy Erzsébet s.k.
a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bf.II.534/2014/23. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék 10.B.177/2012/157. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Szeged, 2015. január 22.

Dr. Mezőlaki Erik s.k.
a tanács elnöke